TIDLÖSAN

HEMBYGDSTIDNINGEN FÖR HUSBY-ÄRLINGHUNDRA, ODENSALA OCH MÄRSTA

Hembygdens Dag firas den 23 augusti

Nr 3. Augusti 2009. Årgång 16

OMSLAGSBILDEN:

Två projekt som måste fullbordas innan stadsdelen Valsta kunde byggas. Det ena var ett vattentorn, som kunde trycka upp vatten till de höghus som planerades. Det andra, och kanske viktigaste, var att bygga en tillfartsväg. Företaget krävde en planskild korsning under väg nummer 263, som för inte så länge sedan hade dragits fram genom Valstadalen. Bilden från omkring 1960 visar hur Valstavägen skär rakt igenom Valsta gård. Den stora ladugården till höger skall snart förvandlas till betongfabrik. Manbyggnaden är redan riven. Den låg till vänster om vägen, just i överkant av den trafikdelande skylten (vänsterpilen).

TIDLÖSAN

UTGES AV:
Husby-Ärlinghundra Märsta
Hembygdsförening
195 91 Märsta
Plusgiro: 36 15 92-9

UTKOMMER: 4 gånger per år.
TRYCK: PP-Tryck, Märsta

REDAKTION:
Giselher Naglitsch, ansvarig utgivare
Tel. 08-591 155 14
E-post: tidlosan@hembygdmarsta.se

Manus mottages med tacksamhet. Vi förbehåller oss rätten att i samarbete med författaren redigera det insända materialet.

INNEHÅLL Sid

Vad kan man lita på?	3
Valsta gård	4
Valsta i början på seklet	6
Valstas äldre bebyggelse	8
Valstas fornlämningar	8
Wata by och Posthemman	9
Valstadalen översiktsbild	11
Moderna fornlämningar	12
Ur Bo Klangs släktdatabas	17
Hänt	18
Händer / Hembygdens Dag	19

BLI MEDLEM I VÅR FÖRENING

Medlemskapet berättigar till deltagande i alla evenemang, även de som inte är öppna för allmänheten, och du får Tidlösan i din brevlåda fyra gånger om året. Avgiften är 120 kronor om året och gäller för hela familjen.
Enklaste sättet att bli medlem är att sätta in avgiften på vårt Plusgiro med angivande av *namn och adress*. Skriv gärna *Ny medlem* som referens.

För mera information gå till föreningens hemsida: **www.hembygdmarsta.se**

VAD KAN MAN LITA PÅ?

Ja vad skall man kunna lita på, när inte ens Tidlösan anger rätt telefonnummer till föreningens kassör? Nåja, red. skickade manuskriptet runt bordet och bad styrelsens ledamöter att kolla sina uppgifter innan de gick i tryck. Så frågan inställer sig: kan vi lita på vår nya kassör? Jodå, red. gör det. Därför hittar ni en rättelse på sidan 18.

För snart 20 år sedan, när min arbetsgivare Kooperativa Förbundet fortfarande hade eget tryckeri, fick jag en välmenad uppmaning av tryckeriets chef: lita aldrig mera på en bild. Så sa han med hänvisning till hur lätt det hade blivit att med den tidens teknik manipulera bilder. Den tekniken har snart blivit var mans egendom. Det handlar bara om motivation att lära sig. Frågan är hur många bilder i detta nummer av Tidlösan som skall betraktas som manipulerade? De flesta är bearbetade vad avser kontrast och ljusstyrka. Flertalet är beskurna. Och flera av de äldre bilderna har ”förbättrats”. Repor och spår av veck eller andra skador har lagats. Trasiga och saknade hörn har fixats till. Delar av bilder har gjorts ljusare eller mörkare, för att bli bättre i trycket. Kan man då lita på Tidlösan? Förhoppningsvis blir läsarnas svar ett tryggt ja. Det budskap bilderna skall förmedla är ärligt menat.

Mycket av detta nummer skall handla om Valsta – den förvunna gården och dess namnpåverkan i dagens samhälle. Förutom Märsta gård, som har givit namn åt hela samhället, är det Valsta som har givit namn åt den största stadsdelen.

Hur skall vi då förhålla oss till namnet Valsta, kan vi lita på att det heter så? I gamla handlingar och på gamla kartor hittar man stavningen Wahlsta, t.o.m. Wata. Då borde det väl uttalas med ett långt och ett kort a? Men det uttalet godkänner inte de gamla ortsbor som red. intervjuat. De som är uppvuxna i socknen har alltid hört och uttalat Valsta med två korta a. Så skall det låta!

Lita på våra gamla ortsbor. Ta vara på det de berättar. Dokumentera och för vidare. Det är kulturminnesvård – en av de viktigaste uppgifter en hembygdsförening skall ägna sig åt.

Giselher

VALSTA GÅRD

När vi nu går vidare med de gamla Märstagårdarna har turen kommit till Valsta som har fått ge namn åt Märstas befolkningsmässigt största stadsdel. Det kunde ha blivit annorlunda. När bebyggelsen i Valstadalen tog fart kallade man den Valsta efter gården. Men de styrande ville reservera namnet för den ena av de planerade fyra stadskullarna. Så blev man tvungen att hitta på ett nytt namn. Det blev Tingvalla, efter ”gubben Tingvall” som bodde i vägens förlängning, ingen gård alltså.

Nedanstående artikel är en bearbetning och aktualisering av det som finns att läsa i GAMLA MÄRSTA I ORD OCH BILD *nummer 1, från 1980 och texter som tidigare har funnits på föreningens hemsida. Boken är slutsåld för länge sedan. En del har förespråkat nytryck, vilket av olika skäl inte bedömts som realistiskt. Den ursprungliga artikeln är skriven av Stig Hälludd. Tidsskildringarna bygger på Stigs intervjuer av Olof och Ellen Wallin. Bearbetningen och uppdateringen är gjord av Giselher Naglitsch.*

GÅRDENS URSPRUNG kan spåras tillbaka till romersk järnålder. Ett omfattande gravfält sydväst om Valstabacken med gravkullar och andra gravmarkeringar vittnar om detta. Första gången Valsta nämns i bevarade originalhandlingar är ett dokument från 1257 där namnet skrivs som ”Hualstar”.

Under minst tre sekler, från 1600-talet och framåt in i vår tid, fanns det tre gårdar i Valsta gårdsby. En frälsegård och två krono- eller skattehemman. Hela byn låg samlad vid nuvarande Valstabacken och i nära anslutning till nuvarande gymnasieskolan. (Se Alf Nordströms karta, sid 8.) Under 1600-talet låg (frälse-)gården under Rosersberg och under Noor i Knivsta med friherrre Nils Gyldenstolpe som ägare. Senare kom den under Steninge.

DEN STORA BRANDEN som den 17 mars 1832 härjade Valsta gårdsby fick katastrofala verkningar. I stort sett varje hus i byn brann ner till grunden. Vid tiden för branden brukades gårdarna av sju bönder och deras familjer. De förlorade sex enkelstugor, två gäststugor, fem visthusbodar, fyra redskapslider, tre svinhus med sjutton grisar, sju stall, sju fähus, sex logar, tre källare. Vidare förstördes elva tunnor korn, nio tunnor råg, en och en halv tunna vete, fem tunnor havre, hö och råghalm. Ingen kunde göras ansvarig för branden vid det efterföljande tinget den 6 juni.

Delar av Valsta by, frälset under Steninge, var försäkrat. Övriga delar fick brandskadeersättning från brandstodsföreningen för häradets samtliga gårdar. De drabbade bönderna fick också hjälp med nytt utsäde till årets sådd från socknens kolerakassa.

POSTGÅRDENS GÄSTSTUGOR gick upp i rök. För den som undrar varför bönderna på Valsta höll sig med gäststugor kan svaret möjligen ligga i att ett av skattehemmanen var postgård med skyldighet att hålla hästar för Posten. Postkärror med postiljoner hade alltsedan 1700-talet färdats mellan Stockholm och Uppsala två gånger i veckan i vardera riktningen. Det kan ha öppnat en marknad med resande passagerare, troligen i samarbete med Märsta gästgiveri. Postgården var skattebefriad då den s.a.s. arbetade av skatten med dessa körningar. Från år 1830 rullade Postens diligenser på samma sträcka. Men de tog inte vägen över Valsta utan angjorde Märsta gästgiveriet för byte av hästar.

DET VALSTA SOM FÖRSVANN

Valsta 1 [2] Ekilla 2 [3], Valsta gård, Märsta. Så lyder fastighetsbeckningen under 1930-talet för en av de större gårdarna i Märsta. Både Ekilla gård och Valsta friköptes omkring sekelskiftet. Valsta gård omfattade 190 ha varav 100 ha var åker och 90 var skog.

Manbyggnaden var från 1700-talet och byggd i trä. Den bestod av 7 rum och kök och restaurerades 1930, varvid el och avlopp installerades.

Arrendatorsbostaden, även den från 1750-talet, bestod av 4 rum och kök, vilka moderniserades 1936.

Rättarbostaden bestod av fem rum och kök samt två hallar.

Ekonomibyggnaden byggdes i sten 1888 för 13 hästar och 50 nötkreatur.

I september 1958 köpte Märsta kommun gården för ca 2 miljoner kronor av Ivar Wallins dödsbo. Byggnaderna revs på 1960-talet.

Familjen Ivar Wallin framför Valsta manbyggnad. Tidigt 1900-tal

Olof Wallin harvar med gårdens första traktor en Fordson. 1927

VALSTA GÅRD I BÖRJAN PÅ SEKLET

Olof Wallin var född på Hargs gård i Odensala år 1906. Han har vuxit upp på Valsta gård i Husby-Ärlinghundra socken.

Fadern Ivar Wallin köpte gården 1911 av en lantbrukare vid namnet Jonsson, vilken i sin tur hade förvärvat äganderätten år 1902 då den friköptes från Steninge. När Ivar Wallin köpte gården var den ganska nedgången. Gården rustades därför upp och familjen Wallin flyttade in den 14 mars 1913.

Gården omfattade vid inköpet 190 ha, varav 90 ha var skog.

Ekonomibyggnaden var uppförd i sten och hade byggts av ”snusmalare” Bäckström år 1888. Det vill säga under den tid gården låg under Steninge. Grosshandlare Bäckström, ägare till Steninge 1888-1905, var den dåvarande ägaren till Steninge tobaksfabrik i Stockholm.

Ekonomibyggnaden hade plats för 13 hästar och 50 nötkreatur. Efter smärre ändringar fanns det plats för 60-70 nötkreatur. Fram till 1926 kördes mjölken iväg till Märsta järnvägsstation klockan 5 på mornarna. Därefter gick mjölken med bil till Stockholm från en mjölkpall vid Pinbacken. Grisar och höns fanns bara till husbehov.

Under den tid fadern brukade gården, 1913-1936, fanns även ett par oxar som dragdjur. Under denna tid dikades blötängarna mot Steningedalen ut och blev efter mycket slit bra odlingsmarker. 1926 köptes den första traktorn till gården, en Fordson. Den betydde mycket för att få på och kunna odla upp de ganska tunga lerjordarna.

Antalet anställda på gården var 5 statkarlar samt 2-3 pigor.

Lönen till statkarlarna var 600 kg råg, 300 kg vete, 250 kg blandsäd, 50 kg ärtor, 1/2 tunna sill, 25 kg salt strömming samt 550 kr per person och år. Den dag de anställdes fick de 10 kronor i städsel (anställningslön). Anställningen gällde för ett år i taget från den 24 oktober.

Pigornas lön var mat och husrum samt 25-30 kronor i månaden. Tvättgummorna hade 2 kronor per dag så sent som 1933. Tvätten tvättades till en början nere vid Steningen i Mälaren. Tvättplatsen låg nedanför inspektorsbostaden.

Hälsingeflickorna var populära som pigor. De var duktiga och kunde vävning, något som Anna Wallin, Olof Wallins mor, uppskattade mycket. Anna Wallin vävde själv mycket. Hon var även en mycket god kokerska som gått i lära på Grand Hotel i Stockholm.

Detta fick hon heder av vid en lunch för kung Gustav V. Konungen gästade Valsta under en stormanöver 1926. Det

stora kriget hade kommit till vår del av Uppland och konungen talade till trupperna från ett hörn på terrassen till Valsta gård. En militärparad drog förbi den ”kungliga läktaren”. Hörnet kallades därefter för Kungshörnet.

Som tack för gästfriheten blev sedan Ivar Wallin inbjuden till middag i Palmkaffet på Sigtuna Stadshotell.

Den stora manövern orsakade stora skador på gårdens odlingar. Men Ivar Wallin fick ersättning för den förstörda grödan.

Sonen Olof hade arbetat obetald på gården fram till 1925. Han tyckte då att han kunde få lite lön men det ansåg inte fadern. Olof sökte då jobb på Sellbergs åkeri i Stockholm. Sellberg, som var bekant med familjen, ansåg dock inte att Olof Wallin skulle ta ett sådant jobb, som en åkare kunde erbjuda, utan såg till att Olof fick anställning som lantarbetare på Rocksta gård, där han bland andra fick en arbetskamrat vid namn Gunnar Sträng.

Gunnar Sträng tillhörde inte dem som var ute och roade sig tillsammans med Olof och de andra på gården. Han satt för det mesta hemma och läste, och det gav ju resultat som vi ju alla känner till.

Det var under Olofs tid på Rocksta som Kungamanövern 1926 hölls i Märsta. När Olof vid detta tillfälle kom hem för att hälsa på stoppades han av högvakten nedanför föräldrahemmet. Så småningom kom folk från gården och hjälpte honom igenom.

Våren 1927 flyttade Olof hem till gården igen. Han fick då 35 kr i månaden av sin far i lön.

Skånska Cements betongfabrik. Foto: Uppsala bild 1966.

Ivar Wallin gick bort 1936, men dödsboet förblev till stora delar oskiftat. I vart fall gällde det gården. Olof Wallin arrenderade gården av sterbhuset Ivar Wallin mellan 1936 och 1957 och av kommunen 1958 till 1961. Under de sista åren drevs gården kreaturslöst och man odlade bland annat raps, där man tidigare odlat hö och annat kreatursfoder. Under denna senare tidsperiod var det bara två anställda och några extra anställda på sommaren.

Från sina uppväxtår minns Olof godsägare Schauman på Steninge, som for omkring med en ånglokomobil och fraktade timmer till stationen. Vägarna som då underhölls av varje gårdsägare kördes sönder av lokomobilen.

Under Schaumans tid blomstrade livet på Steninge. Där fanns många arbetstillfällen i jordbruket, de stora trädgårdarna och i lervarufabriken.

Utefter vägen mot Steninge fanns ett litet lustigt hus, som förföll och revs på 60-talet. Där bodde en kvinna som hette Nora. Hon hade en liten skola för

torparbarnen under Steninge. Som tack för sin gärning fick hon sedan huset och detta kallades därefter för Noras lott.

(Red.anm.: Skolan ifråga var en reguljär småskola och lärarinnan hette Aurora Alexandra Åkerlund. Hon undertecknade själv enklare skrivelser med den korta signaturen Rora. Därför kallades hennes undantagsstuga Roras lott, senare förvanskat till Nora. Läs mera i Husby skola 1697-1997 av Giselher Naglitsch.)

1959 flyttade Olof och Ella Wallin från Valsta till Södergatan. Olof arrenderade då ännu gården som kommunen köpt av sterbhuset. Många av ekonomibyggnaderna var nu uthyrda. Vid tre tillfällen slarvades det med eld så att hus brann ned.

Ladugården var uthyrd till Skånska Cement som där hade en fabrik för tillverkning av betongelement till husbyggande, bland annat till Tingvallavägen. En svetsloppa orsakade en brand i ladugården, varvid den och fabriken förstördes.

1800-TALETS BEBYGGELSE

Alf Nordströms kartbild i **MÄRSTA FRÅN FORNTID TILL FLYGTID,** från 1963, ger en bra bild över hur Valsta gård såg ut i mitten av 1800-talet. Beskrivningen bygger på tillgängliga lantmäterikartor. På det avsnitt som visar gården finns minst 23 byggnader. Väster och norr om gårdsklungan hittar vi byns åkrar. I sydöst är marken för fuktig för odling. Här frodas fint bete och slåtter. Vägen som börjar i kartans övre högra hörn ansluter till stora landsvägen mellan Stockholm och Uppsala. (Söder om Märsta Centrum.) Den har än idag ungefär samma sträckning ut till Steninge. Stora rondellen ligger inte långt från korsningen där vägen vek av in mot Valsta gård.

FORNLÄMNINGARNA

Sydväst om byn hittar vi det gamla gårdsgravfältet, markerat som en större och en mindre gruppering. Dessutom är två solitära fornlämningar markerade

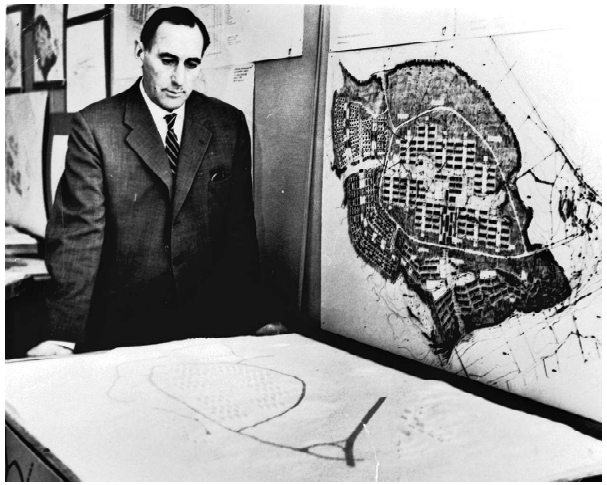

Valsta gård såldes till Märsta kommun 1958. Här studerar Olof Wallin planer på hur stadsdelen Valsta är tänkt att gestaltas.

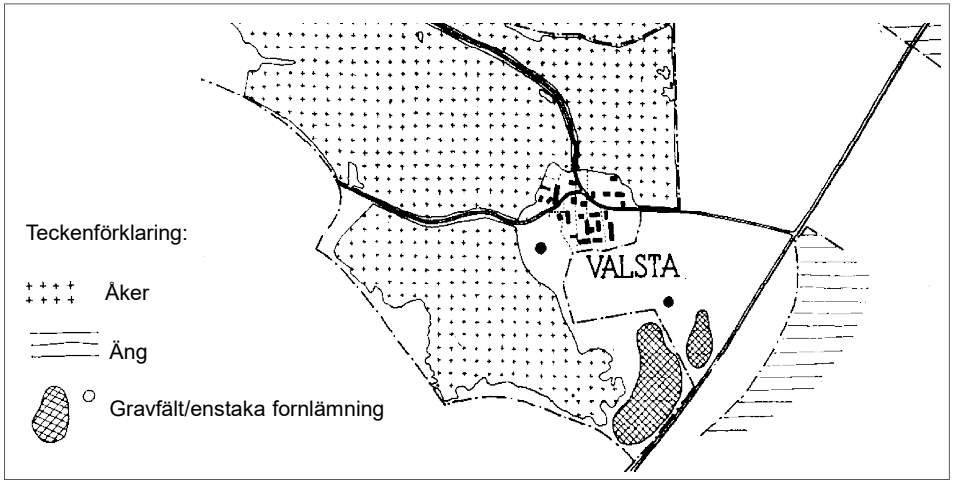

här och strax väster om den dåtida gården. Ivar Käll skrev 1955 i **HUSBY-ÄRLINGHUNDRA UNDER FORNTIDEN:** Vid Walsta gård på sluttningen norr om och strax intill gården, synes svaga spår av två fyrkantiga stensättningar ca 2 m i fyrkant; de äro mycket övertorvade. Högst uppe på bergshöjden finnes en imponerande hög, mest därför att den fått ett så högt och dominerande läge. Den är 13 m i diameter och har väl bevarad fotkedja av grov sten. I skogsmarken väster om och blott 50 á 70 m från gården finnes 7 st flacka högar med rätt stor diameter samt en större hög med en höjd av nära 2 m och en diameter av 20 m. I den kant, som vetter mot öster, har ett ingrepp gjorts, varvid en massa sten blottats. Nämnda visar att högen utgöres av ett svagt övertorvat röse. Strax intill synes en rund vall av sten och jord ca 8 a 9 m i diameter; det är antagligen resultatet av utgrävning av en större hög; som gjorts för länge sedan.

POSTGÅRDEN 1789

I Postmuseums samlingar finns ett intressant koncept till en postkarta från 1789.
Den visar 4 brukningsenheter om 1 mantal skatte respektive ½ mantal frälse.
Mycket av kartbilden stämde ännu under det tidiga 1900-talet.
Men kartritaren har slarvat.
Den nedre delen av kartan, med landsvägen och gästgivaregården är horisontellt spegelvända!

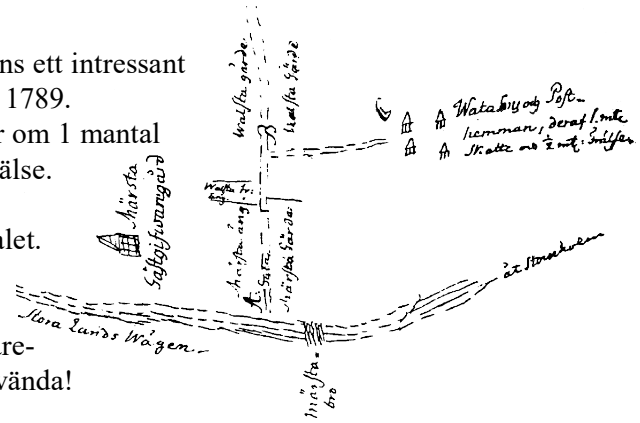

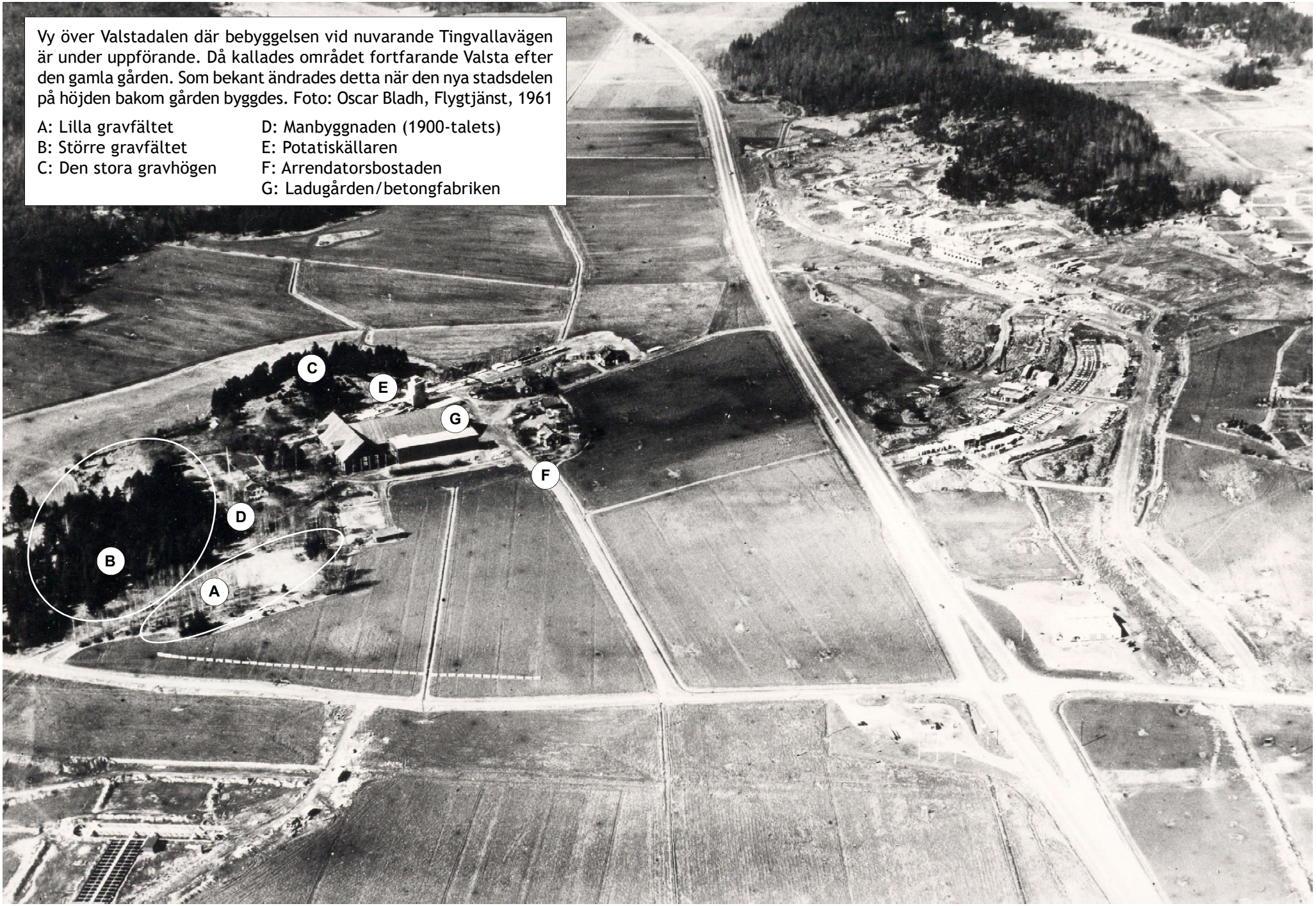

Vy över Valstadalen där bebyggelsen vid nuvarande Tingvallavägen är under uppförande. Då kallades området fortfarande Valsta efter den gamla gården. Som bekant ändrades detta när den nya stadsdelen på höjden bakom gården byggdes. Foto: Oscar Bladh, Flygtjänst, 1961

A: Lilla gravfältet
B: Större gravfältet
C: Den stora gravhögen
D: Manbyggnaden (1900-talets)
E: Potatiskällaren
F: Arrendatorsbostaden
G: Ladugården/betongfabriken

MODERNA FORNLÄMNINGAR

När Märsta byggdes fram för att möta den enorma efterfrågan på bostäder som den stora atlantflygplatsen skapade, fanns inget utrymme för sentimentalitet. Jag är beredd att säga, att det inte heller fanns någon känsla för de kulturvärden som låg i den gamla bebyggelsen. Mina första försök att få byggare tänka i bevarandetermer ser jag än idag som ett misslyckande. Jag försökte påverka styrelsen för det nybildade HSB att spara den gamla 1700-tals byggnaden på Sätuna. Men man skyllde på husbock och rev 1962. Så har det fortsatt med alla de andra gårdarna.

Valsta mangårdsbyggnad. Tidigt 1900-tal

Om man vill hitta något som minner om gårdarna som försvann, förutom kvarters- och gatunamnet, så måste man leta efter gamla stenar. Jag följde mina egna uppmaningar: gå ut och spana om våren, innan det nya gräset vuxit upp och döljer spåren. Det var inte mycket jag hittade. Men det jag fann redovisas här i en serie bilder.

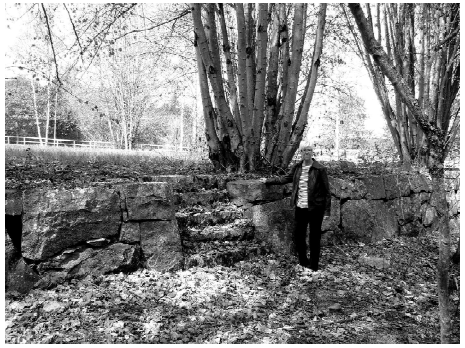

Den imponerande trappan upp till den forna huvudbyggnaden.

Nedan: Den gamla grundmuren med kungshörnet är väl synliga till vänster om vägen upp till den nya stadsdelen Valsta.

Sommarfest vid Valsta, rättarbostaden, ca 1920.

Särskilt intressanta är tre lämningar efter **VALSTA** gård. Med utgångspunkt från dessa och gamla bilder kan vi bilda oss en uppfattning om gårdens betydande utbredning och läge. Eftersom alla torde vara äldre än 100 år bör de äga ett visst skydd enligt fornminneslagen. De är att betrakta som fasta fornlämningar som inte utan vidare får tas bort. Detta sagt med tanke på bostadsbyggnadsplaner som går under benämningen Märsta Port.

Rester efter rättarbostaden på Valsta, bl a trappan upp till huset. Se översiktsbilden, där Coop och Pinbacken kan underlätta för orientering. Tre träd har hunnit slå rot och vuxit sig stora på platsen för rättarbostaden, sedan den och andra byggnader togs bort på 1960-talet.

Valstas gamla potatiskällare blev ett tillhåll för missbrukare. Kommunen stängde källaren med en permanent försegling.

Vid **EKILLA** gård hittar vi än idag ett par gjutna grindstolpar med bevarade smidesgrindar. De lär inte ha åldern inne för att vara fornminnen. Men det har kanske gårdens gamla källare.

På Stockholmsvägen, vid nuvarande katolska kyrkan, har en gammal **MILSTEN** kommit i skymundan. Den står nog ungefär på sin ursprungliga plats. Men den borde lyftas så att man kan läsa hela texten. På den felande raden bör det stå Härad, till skillnad mot socknen med samma namn - Ärlinghundra. Två bokstäver har gått förlorade. Här har vi ändå ett registrerat fornminne.

I resterna av **SÄTUNA** trädgård i hörnet Stationsgatan/Dragonvägen hittar vi en uppallad gammal kvarnsten som bord. Den torde komma från den gamla kvarnen som till långt in på 1900-talet stod på Sätuna Kvarnbacke (den kulle som kommunen envisas med att kalla Kanonkullen). På Kvarnbackens topp ligger stora flata stenar i fyra grupperingar. Det är fundament som den gamla kvarnen stod på. (Viktig kunskap – så att ingen lär barnen att kanoner stått här!) Stenarna har legat här i mer än hundra år och är fasta fornlämningar.

Text och foto: Giselher Naglitsch

Ovan: Utsikt genom grindarna vid Ekilla gård.

Nedan: Ekillas gamla källare är säkert tillbommad, men den är också täckt med ett modernt tak

Den gamla kvarnens fundament är det enda som finns kvar av väderkvarnen på toppen av Sätuna Kvarnbacke. Även mjölmarbostället Kvarnbacken är numera rivet. Bilden med Sätuna kvarnen och Mjölnarbostället Kvarnbacken ingår i föreningens arkiv.

En liten rest efter gårdskvarnen står undanskymd i trädgården i hörnet mot bensinmacken Preem

UR MIN SLÄKTDATABAS

Johannes Andersson Hederén från Herresta

I hembygdsföreningens skrift ”Odensala – vår hembygd” finner jag på sidan 2 och 4 namnet J Hederén nämnas. Det inleds med Odensala hållplats och fortsätter sedan med Odensala poststation.

Citat från Bror Linds text: *Den 7 augusti 1881 hölls kommunalstämma i Odensala. Vid denna stämma utsågs en kommitté som skulle omhänderha byggnadsarbetet vid byggandet av Odensala hållplatsstuga. Byggnadskommittén bestod av J Hederén, J E Eriksson och August Åsbrink.*

Av ett utdrag från ett kommunalstämmoprotokoll den 23 november 1890 som handlar om inrättande av en poststation intill järnvägsstationen är Hederén stämmans ordförande. Mellan raderna kan läsas att kommunalstämman och kronofogde Orstadius i Kolhammar är långt ifrån överens. Orstadius får ge sig, men han får ändå behålla sin egen poststation på Kolhammar.

Vem var nu denne Johannes Andersson Hederén? - Han föddes 5 maj 1828 i Herresta, Skörsta rote och var det yngsta barnet till bonden och rusthållaren Anders Andersson och hans hustru Cajsa Lisa Ersdotter. Johannes och hans äldre syskon får det ganska tufft när deras far dräptes den 17 maj 1836. Anledningen till dråpet kan handla om någon form av affärer.

År 1843 flyttar Johannes till Tollsta och blir fosterson hos fanjunkare Carl Gustaf Åkerberg och hustrun Brita Carolina Hedin. Jag antar att begreppet fosterson har att göra med att gamle Åkerberg blir ett slags fadder i hans militära utbildning. Åkerberg hade bevistat 1813 och 1814 års fälttåg till Norge och Tyskland. Under 5 år mellan 1845 till 1850 bor Åkerbergs i Bromsta. Sedan är det åter dags för Åkerbergs att flytta tillbaka till Tollsta. Vid denna tid har Johannes träffat en flicka Christina Margareta Ersdotter i Brunnby som han gör med barn och 1852 föds sonen Johan Erik. Barnet noteras som oäkta men Johannes tar sitt ansvar för barnet och ordet oäkta strykes. I juli 1853 gifter sig Johannes med barnets mor, Christina Margareta Ersdotter född 19/9 1826. Han har påbörjat sin militära bana och är furir när de flyttar till Kolhammars dragonboställe.

År 1854 föds en dotter Margareta Johanna. År 1856 flyttar familjen till sergeantbostället Tollsta, där Johannes efterträder fanjunkare Åkerberg som har avlidit i Uppsala efter en förkylning. Åkerbergs änka är skriven i Tollsta, bor i Uppsala och hör illa. Under de 20 år som familjen bor i Tollsta stiger Johannes i grader från furir till sergeant och senare till fanjunkare.

År 1877 flyttar makarna Hederén till Skörsta kvarn och under denna tid har han kommunala uppdrag som nämns ovan. Johannes Hederén befordras till löjtnant.

Skörsta blir deras hemadress tills de båda dör av ålderdom, Johannes 1916 och Christina Margareta 1919 på Hammarby lasarett.

Undertecknads farfars mor, Johanna Andersdotter var kusin med Johannes Hederén. Johannes mor Cajsa Lisa Ersdotter var moster till Johanna Andersdotter.

Är det någon läsare som känner mera till Johannes, går det bra att kontakta

Bo Klang

NYA MEDLEMMAR

Under våren har följande nya medlemmar anslutit sig till Hembygdsföreningen: Håkan Stockfors, Kerstin Hallgren, Elly Albertsson, Ulla-Britt och Hans Eber Stackeryd, Märsta, Alice Johansson, Odensala, samt Birger Söderqvist och Yvonne Lundin, Stockholm. Samtliga hälsas varmt välkomna i föreningen.

VÅRT VALBORGSFIRANDE

Kortfattat kan man säga att det var en repris på förra året, men med fler besökare. Det var lite torrt i markerna och vi fick veta att ”privata” brasor fick eldningsförbud. Men vår brasa är ju inte privat, den är till för allmänheten! Brandmästare Fredrik tog ut vattenslangen och bevattnade marken runt brasan för säkerhets skull. Sedan avlöpte allt under trygga former, meddelar Bo Klang.

Bosse Andersson, ordförande i Kultur- och fritidsnämnden, höll talet till våren och Sigtunaröster under ledning av Torsten Englund, framförde de kända visorna.

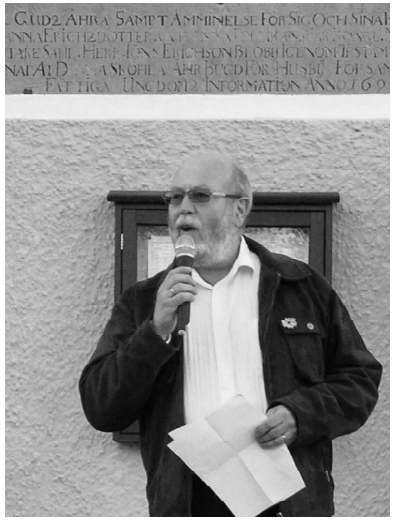

Bosse Andersson. Foto: Bo Klang

RÄTT TELEFONNUMMER TILL VÅR KASSÖR

Det blev helt fel telefonnummer (inte bara tryckfel) i listan över föreningens funktionärer i förra numret av Tidlösan.
Rätt nummer är 591 142 89

Foto: Bo Klang

Hembygdens Dag

Vid Husby gamla skola och Täppavallen
Söndagen den 23 augusti
kl. 11.00 – 15.00

Årets tema: ”1970-tal”
Ur programmet:
Dagen inleds med friluftsgudstjänst

Foto: Giselher Naglitsch

Hantverk, lanthandel, loppis, kulturstig, lotterier, öppet museum
Servering med hembakat, korv, våfflor
Fiskdamm och ponnyridning för barnen

Musik och kultur: Kulturskolan, Sånggruppen Quackedy Quackers och Märsta Dragspelsgille. Märsta Kulturförening och Musik För Alla, finns på plats och visar upp sin verksamhet. Utställningar**:** I Magasinet om 1970-talet och en fotoutställning i Gamla dasset

HÄNDER SENARE I HÖST:

18 oktober kl 15.00:
Allsång

29 november
Lilla julafton

Båda evenemangen
i Husby Skola

Välkomna...

...kaffebordet står dukat!

Den äldsta bilden över VALSTA GÅRD är ett s.k. privat vykort. Det finns ingen uppgift om förlag e.d. på kortet. Det var vanligt vid den tiden att gårdsägare lät ambulerande fotografer ta bilder på gården och man beställde sedan ett lämpligt antal kort för den egna korrespondensen. I hembygdsföreningens arkiv är bilden daterad till före 1911. Det betyder att bilden är ca 100 år gammal och att alla murar o.d. efter gården från den tiden är att betrakta som fasta fornlämningar som besitter ett visst skydd enligt fornminneslagen.
Manbyggnaden längst t v ansågs ha sitt ursprung i 1700-talet. Delar av bebyggelsen längst t h är från 1750.